

פרוטוקול מס' 121

מישיבת ועדה הכספית
שהתקיימה ביום ג', י"ב באלול תשי"ב - 2.9.52
בשעה 10.00 - בחל-אביב.

נוכחים:

- י. גורי - יו"ר
- ח. לנדאו
- ק. לוז
- ז. סוזאייב
- ח. אריאב
- י. רוקח
- מ. קלמר
- א. הרצפלד
- א. ציזלינג

מוזמנים:

- מר זנגי - מהאוצר
- מר ברי-יוסף - המפקח על הבנקים
- מר ארנון - משרד האוצר (מטבע זר)
- ד"ר מנדלסון - מנהל המכס והבלו
- מר גפני - משרד המכס והבלו
- ד"ר לנדאו - מנהל הארנונה ומסונח על מסי עקיפין
- מר ספיבק - מהאוצר.
- מר בזק - מזכיר הוועדה.

שר המשטרה ב.ש. שיטרית.
המפקח הכללי של המשטרה, הקצין סהר.

משלחת התיאטרון החזרות והאופרה:

- משה וולין
- יוסף רומטל
- יצחק קדיסון
- מיטל פריד.

סדר היום:

(א) שטרורים, מחוק להחלפת שטרי בנק ומלווה חובה
תשי"ב - 1952.

(ב) דיון בשאלת הקציב הבטחון לישובי הספר.

(ג) משלחת התיאטרון החזרות והאופרה בענין מס בוליים

(ד) מכתב מהמכון לפיריון עבודה ויצור.

ועדה הכספיים
2.9.52

היו"ר י. גורני:
אני פוזה את הישיבה.
חוק להחלפת שרי-בנק ומלווה חובה מחלק
בין חברי הוועדה בשני נוסחים. (הנוסח השני - נוסח מתוקן).

ח. לנדאו:
אני מציע לקרוא באופן מגביל את שני
הנוסחים על-מנת שנוכל לעמוד על ההבדלים
שביניהם.

היו"ר י. גורני:
קורא את הנוסח השני - המתוקן.

אבקש את מר בר-יוסף להסביר את החוק
ולהתעכב במיוחד על סעיף 11 שבו. כי פה היתה התנגשות קלה ביני ובין חבר
הכנסת ציולינג. דחיית את תשובתי משום שרציפי לשמוע הסבר נוסף. אם חבר
הכנסת ציולינג צדק - אודה.

מר בר-יוסף:
תרשו לי כמה מלים בתור הקדמה: ראשית,
נוסח זה אינו הנוסח הסופי. הוא בא רק כדי
לתח לחברי ועדת הכספים מושג על המלצותינו לשחרור. אם הנוסח הסופי יאשר
היועץ המשפטי בשעה שיפרסם ושימה זו שהיא כאילו חלק מהחוק עצמו.

שני סעיפים לא הוכנסו לרשימה זו. הסעיף
האחד ביחס לתיובים בפולים, כי ברור מאלינו שאין צורך בזה. זאת הזכרתי
ברשימה האחרונה, ואני מבקש שהדבר יירשם בפרוטוקול. הסעיף השני - חשבונית
מקובצים, אנו הושנו לעצמנו לפצל חשבונית מקובצים בהתאם לסכום המגיע לכל אחד
כך שהחוק משחרר חשבון נפרד עד ל-50 לירות.

ח. לנדאו:
מהו סך-הכל של חשבון זה?

מר בר-יוסף:
סך-הכל מסתכם בכמה עשרה לירות.

נתבקשתי על-ידי יו"ר הוועדה לתח הסבר נוסף
לסעיף 11: חשבונית קרדיטוריים בלירות ישראליות ובמטבע חוץ שונצרו כתוצאה
מפתיחת אשורים דוקומנטריים ליבוא סחורות. - כידוע לחברי הוועדה היתה, כוונת
מלווה החובה להוציא מאמצעי החלום, שהם בצורת חשבונית פקדונות בבנק ושטרי
כסף במחזור 10%. אולם היו מקרים שאדם ביקש לפתוח לו, למשל, אשוראי דוקומנטרי
על 1000 ל"י ושילם על-חשבון עם מפרעה של 400 ל"י. בהנהלת חשבונית ישנן
שתי דרכים לרישום הדבר, ובבנקים שונים נוהגים בשיטה זו או אחרת בהתאם
לנוחיות הפנקסניה שלהם. מסיבה זו, כאשר דנו בעניינים אלה מצאו, כי יש לשחרר
אח כל החשבונית הקרדיטוריים ליבוא סחורות, מפני שאין סכומים אלה משמשים
כפקדונות אשר יכולים חמיד למשוך אותם, ומשום שלא רצינו לפגוע בחלק מן
האזרחים אך ורק לרגל שיטות ניהול החשבונית השונות.

אשר לחשבונית הפרטיים של הסגל הדיפלומטי,
עובדי נציגויות מדינות זרות שהנם נתינים זרים, עובדי מוסדות האומות
המאוחדות שהנם נתינים זרים, - קבלנו מכתב מאת משרד החוץ בו הם מבקשים
להכניס את השינויים הבאים:

- (א) חשבונית פרטיים של דיפלומטיים
- (ב) חשבונית פרטיים של קונסולים סדירים
- (ג) חשבונית פרטיים של עובדים לא מקומיים של הנציגויות הזרות (שגרירויות, ציריות, קונסוליות)
- (ד) חשבונית רשמיים של קונסולי הכבוד
- (ה)

זי.

לסעיף 8 (ב) - מה פירוש המליט "לפרוח מלוח" - זה הסכום או המלווה?

לגבי הסעיפים שאינם כלולים כאן אני ארחיב את היריעה. אני הומך מאד בהכנסת, אותם המוסדות שקיומם הוא בגדר של חרומה או חמיכות הממשלה, לקטיגוריה זו. זאת עלינו לקבל כפרינציפ ראשון.

ד"ר מנדלמון: כמעט כל המוסדות במדינה מקבלות חמיכה.

א. ציזלינג: לא כל מוסד מקבל חמיכה. ולו גם אם נכון הדבר ברי לי, שאם היחה במדינה מסגרת ממשלתית הוגנת לא היינו צריכים לקיים את ה"ליגה למלחמה בשחפת", או את "מגן דוד אדום", או עזרה למושב זקנים וכו' וכו'. את זה צריכים לספק משרדי הממשלה.

אני מציע לכלול בקטיגוריה זו של שחרורים גם מפעלים אחרים שאינם במסגרת המוסד הפוציאלי, במובן המצומצם של המלה, את המוזיאונים, בתי-ספר, בתי-חולים, קופת-חולים, כי מוזר יהיה אם קופ"ה תפריש כספים לאוצר המדינה בשעה שאיננה מקבלת די ומשום שהיא ממלאת פונקציה שלא ממלאת אותה המדינה בגלל חוסר אמצעים. זה מעשה בלתי-הוגן לדעתי. כמנ-כן אין זה מתקבל על הדעת שמפעלים מאושרים - ישוחררו.

אני מציע להוסיף לרשימה אא את ההתייבות שקמה לאחר שנת 1945. אני משער שהסכומים אינם גדולים. כמו-כן לשחרר מוסדות של שיווק תוצרת קואופרטטיבית כמו "תנובה" וכדומה, אשר משמשות כטרנספורמטור להעברת הכסף. רשימה מפורטת לשחרורים מסתה בזמנו בעת הסתייגותי, לא דנו אז בדבר בטענה שאין דנים בפרטים. אולם כיום אני חוזר על כך ומציע לשחרר את אותם הגופים המוזכרים באותה רשימה.

ה. לנדאו: אבקש הסבר לסעיף 13 "חשבונות שהושקעו בצמודי-דולר", ולסעיף 16 "יחרות שנוצרו עקב הלוואות מיוחדות שאושרו או הובטחו על-ידי מוסדות האשראי בהשתתפות מוסד (או מוסדות) אחרים ושטרם הוצאו לפועל, לפי אשר שינתן על ידי הוועדה למלווה חובה".

לגבי החלק השני הדין בשחרורים אצאא של שטרי בנק, אני רוצה לדעת מהי גישתכם לגבי סעיף 16 בנוסח הראשון, שהושמט כאן: מוסדות צדקה זרים שחשבונותיהם נובעים מהעברה מטבע חוץ מהו"ל או המתזיקים כספים שהמרתם במטבע חוץ הובטחה על ידי הממשלה.

ה. אריאב: לגבי סעיף 6 "יחרות חשבונות בבנקים של רשויות מקומיות" - מדוע אנו מכילים בשחרור חשבונות בבנקים לעומת אי-ההכרה בשחרור חשבונות במזומנים.

השאלה השניה, הקדימני כבר הבר הכנסה לנדאו. מדוע נמתק סעיף הקשור במוסדות צדקה. דינו צריך להיות כדין הסוכנות היהודית, הקרן הקיימת וכו'. אני מציע לכלול ברשימה זו מוסדות חינוכיים, כולל ישיבה, אשר אינם מוחזקים על ידי הממשלה, כגון: מוסדותקלאי מקווה ישראל ועוד, אשר מתקיימים בגרעונות פרטנטיים, מוסדות צדקה ומוסדות לעזרה סוציאלית.

ברצוני לשאול כמו-כן אם הקרן האמריקאית לישראל חתיה משוחררת בשעה שהיא מעבירה כספים למוסדות צדקה שונים מדי חודש בחדשו.

מ. קלמר: אני מציע שחרור נוסף לחברות שיכון ציבוריות אשר צברו בקופתם ביום הכרזת המלווה סכומים המשתייכים לאנשים שונים. אני מציע לא להטיל עול על חברות שיכון אלו המרוויחות אחוז מסויים, שאינם גדול, על כל יחידה. לגבי סעיף 9 - "מפעלים מאושרים" - אותו החלק מיתרת החשבון של "מפעל מאושר" (לפי חוק לעדוד השקעות הון, תשי" 1950) השווה ליחס בין ההון שהושקע על-ידי משקיעי חוץ

ועדת כספים
2.9.52

והאם יש זכות מיוחדת לשחרר מפעלים מאושרים לעומת הסכון פרטי למטרה קונסרוקטיבית. זה, לדעתי, אינו צודק.

מר זלגני:
בהערה ביניים אעיר, כי יש להקן בסעיף 3 בעמוד 2 את המלה "הושקעו" ל"יושקעו".

י. רוקח:
לדעתי אין האוצר צריך לנהוג בצרות-עין לגבי מספר מוסדות אשר בדצוני לצטטם עכשיו. אינני מוצא ברשימה זו שום מוסד סוציאלי, מוסד בריאותי, אגודות ספורטיביות. אלה הם מוסדות המתקיימים על אוסף כספים בדרכים שונות, אם באמצעות פעולות הרבותיות, הסרטת סרטים, או בפתיחת בזרים וכו'. ישנם מוסדות אשר אספו כספים להקמת בנין, קטן או גדול, ולדעתי אין לגזור מהם סכום מסויים בשעה שהם נמצאים במצב מחמיר בהביעת המיכות.

הערה שניה ביהס לסעיף הדן בשאלת העיריות. אני מציע לשחרר את העיריות ממלווה החובה לגבי הפקדונות בבנקים ולגבי שמרי בנק ישנים. אינני רואה כל הצדקה בכך שהכסף אשר אספו העיריות במשך השבועיים מן החושבים הוקפא על-ידי הממשלה. יש לשחרר את הסכום כולו.

מ. קלמרי:
אני מציע לכלול ברשימה סעיף מיוחד בדבר שחרור ישיבות, המתקיימות באמצעות תרומות וחמיכות מחו"ל. אני מוצא למוחר להסביר את חשיבות הישיבות בארץ ומצבן ואני מציע לא לכלול אותן בכוהרת "מוסדות צדקה" אלא להדגיש במפורש "ישיבות".

ד"ר מנדלסון:
אני בלבי מצרף לכל ההצעות שהשמיעו חברי הכנסת רוקח, ציזלינג וקלמרי מובן מוסרי. ישנה במובן ידוע הצדקה לתביעות אלו, אולם אני מבקש מתברי ועדת הכספים להבין מהו הקריטריון לרשימה זו. הקריטריון הוא התחשבות במצבנו המיוחד ותלותנו בהון זר. זה היה אחד מאבני היסוד, איפה שנחקלנו במשקיעי חוץ, במוסד צבורי או במוסד צדקה אשר הכניס למדינה דולרים, או החליפו דולרים - שם היינו חייבים לא רק באופן מוסרי, כי אם גם באופן מעשי לשחרר ממלווה החובה. אבל, יחד עם זאת, עם כל הסימפטיה שאנו רוכשים למוסד כמו "הנובה" או למוסד כמו "קופת-תולים" (ואגב, מדוע לא אסוחא?) - איננו יכולים לשחררם, כי אם נחטיל לשחרר מוסדות כאלה לא יהיה לזה גבול. לגבי מוסדות המופעלים אך ורק מתרומות - לגביהם הממשלה עוד חשקול ובלוי ספק תהיה זו מלאכה לא קלה למיננו. אם למשל, היו ברגע מסויים בקופת-הנובה, או במחזורת, סכומים גדולים הרי אותו מצב יכול להיות גם אצל חברה אחרת, אצל בז'רנו, למשל. במקרים כאלה ברור שאנו נחלקים באי-צדק ובאי-שוויון, את השוויון הרלטיבי שאנו מעונינים להכניס כאן נעשה בחוק למס רכוש, שם צריך להתחשב בהחלט בכל הגורמים האלה, להתחשב בכך שאין להטיל מס על ההתיישבות הצעירה, יש להתחשב ברכוש ישיבות, וכו' וכו'. לגבי מפעלים "טרנספורמטורים" יש לנהוג לפי קנה-מידה מיוחד. לגבי מפעלים מאושרים, טען חבר הכנסת ציזלינג שפה יכולה להתפתא הפליה גסה כלפי מפעלים ותיקים, אנו איננו אומרים סתם "מפעל מאושר", אנו אומרים מפעלים מאושרים שבהם הושקע חלק מכריע בהון אצא זר.

מר בר-יוסף:
בהתאם לחוק הרשימה המובאה כאן נקבעה על-ידי שר האוצר ולא נובל להוסיף עליה ברגע זה אף סעיף, אלא להביא את הרשימה הנוספת המוצעת שוב לפני השר, לדיון.

הינו"ר י. גורני:
אני חושב שאי-אפשר לקבל אינטרפרטציה זו כדעה המתקק. אם היינו מקבלים היינו יוצרים מצב כזה שוועדת הכספים לא תוכל לזוז ימינה או שמאלה. ועדת הכספים היא סוברנית בענין זה ויכולה להענות או לא להענות לאפיל באי-כח האוצר.

א. הרצפלד:
גם אני מבין שאנו יכולים להענות או להתנגד לאפיל זה. נוסף על כך יכולה לבוא מצדנו הצעה

ועדת הכספים
2.9.52

זי.

לעיין בה.

היו"ר י. גורני:

נשמעו הצעות שונות כחוספה לרשימה זו.
אני מציע לשמוע תחילה את חשבתו של מר
בר-יוסף, אחר-כך אשאל את חברי הוועדה אם הם נענים לאפיל בא-כח האוצר
לחכות עד שהם ימלכו בדעה שר האוצר ואחר-כך נשאר או שלא נאשר זאת.
אני מניח שהוועדה תענה לפנייה זו.

מר בר-יוסף:

כפי שנחקשתי אענה על השאלות שהתעוררו.
תחילה, לשאלותיו של חבר הכנסת סוזאייב.
לסעיף 1 - אין כל קשר בין סעיף (א) וסעיף (ב). לשאלתו של חבר הכנסת
ציזלינג בנוגע להפרדת הסכומים של חשבונות הושבי חוץ במטבע חוץ וחשבונות
הושבים במטבע חוץ המחזקים באישור הממשלה - אומדן זה הוא בעיקר של הושבי
חוץ. אישור הממשלה, פירושו, בהתאם להקנות הגנה (כספים) 1941.

ז. סוזאייב:

האם הערכה זו נעשיה לפי שער ג' ?

מר בר-יוסף:

כן.

לסעיף 2: חשבונות בבנקים אשר הממשלה
הבטיחה את המרתם במטבע חוץ - לפי רשימה שאושרה. למעשה המדובר הוא
על אשראי שניתן לממשלה על-ידי חברות זרות. למשל: חברות נפט זרות -
6 מיליון ל"י, חברות העופה - 2 מיליון ל"י, פרמיות בטוח (בעיקר ימי)
- 1 מיליון ל"י, חברות אניות - חצי מיליון ל"י, חברות סרטי-קולנוע
(רק סרטים שלגביהם יש החתיבות) - 100,000 ל"י, חברות זרות ליבוא -
2 מיליון לירות. בסך-הכל 11,600,000 ל"י בערך.

לסעיף 4: חשבונות הושבי חוץ או חשבונות
המחזקים עבור הושבי חוץ בלירות ישראליות הנובעים מהעברה מטבע חוץ
ושנפתחו באישור הממשלה. - אקח לדוגמא את חברת "אמפל" אשר הביאה לארץ
סכומים גדולים של מטבע חוץ אשר תומרו ללירות ישראליות. חברה זו איננה
חובעת לעת-עתה את הכסף במטבע חוץ, ומשום כך אין בדעה הממשלה לחייבם
במלווה.

לסעיף 5: (התקבלה חוספה לסעיף זה מטעם
משרד החוץ).

לסעיף 6: יתרות חשבונות בבנקים של רשויות
מקומיות. - רשמתי לפני את ההערות שנשמעו ואביא אותן לחשומת-לב שר האוצר
ולחנות דעתו.

לסעיף 8: חשבונות הסכונות לפי תקנות מס
הכנסה (הסכון לזמן ארוך), השי"א - 1951. - לפי חוק מס הכנסה רשאי כל
אדם לחסוך סכום מסויים מכספו בבנק למשך חמש שנים וזה מנוכה מהכנסתו.
הסכומים מועברים לממשלה והחשבונות מתנהלים באמצעות הבנקים.

לסעיף 9: "מפעלים מאושרים" - אותן החלק
מיתרת החשבון של "מפעל מאושר" (לפי חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ז - 1950)
השווה ליחס בין ההון שהושקע על ידי משקיעי חוץ במטבע חוץ (או בסחורות
שחובאו לארץ ללא הקצבה מטבע חוץ) לכלל הונו של המפעל.
ישנם מפעלים מאושרים שחלק מהונם הוא הון מקומי, ישנם מפעלים שחלק מההון
הוא זר. כוונתנו היתה לא לפגוע בהון זר הבא לארץ, אלא להפוך - לעודדו.
אם מפעל מאושר מחזיק בבנק חוץ במטבע חוץ, או בשווה מטבע חוץ המהווה
כשליש מכל ההון המושקע במפעל זה - הוא ישוחרר.

ד"ר מנדלסון:

לגבי שחרור מפעלים מאושרים, אנו לא שחררנו
סתם מפעלים, אנו שחררנו מפעלים שהונם חוזר

ומיועד להשקעה.

י. גורני:

איך הדעו זאת?

הם השקיעו זאת בקונטו מיוחד בבנק.

ד"ר מנדלסון:

מר בר-יוסף: לסעיף 10: חשבונות מוסדות אשראי (בנקים ואגודות שחופיות) המהווים את השתתפותם של מוסדות אלה בקרנות מיוחדות למחן אשראי למטרות מסויימות. - אלה הן הלוואות הנחנות על ידי קונסורציום של בנקים, למשל, בנק לאומי, בנק הפועלים ובנק הלוואה ותסכון נהנו הלוואה לחיילים משוחררים בחוץ קונסורציום. את הסכומים שכל אחד מהבנקים השקיע מראים בהנתלה חשבונות בתור קרדיט. אולם לגבי גופים אחרים, כמו "הסנה", או "סנא" המשתתפים בקונסורציום אין זה נחשב כקרדיט אלא כפקדון.

י. רוקח: זה יכול להחשב גם לגבי אנשים המשלמים כספים לחשבון שיכון. קיימות כיום קבוצות אנשים החוסכות מדי חודש כספים על-חשבון שיכון.

מר בר-יוסף: ביחס לזה, אם החשבון הוא חשבון מקובץ - נפצל אותו.

מ. קלמן: גם לגבי חברות שיכון מחקבצים סכומים מאנשים שונים והחברה סובלת מכך. משום כך אני מציע לשחח כספים שהושקעו לצרכי שיכון - במידה שיכולים להוכיח זאת.

מר בר-יוסף: זוהי הצעה והיא תרשם.

לסעיף 11, - ניתן הסבר.

לסעיף 12: א) סכומים שהושלשו בבנק על-ידי צד אחד להשלום לצד שני לאחר מלוי הנאים מסויימים; ב) סכומים שהושלשו לבטחון ערבות שניתנה על-ידי הבנק. - אלה הם כספים שהבנק ערב להם, ומשום כך הודיעו למוסדות אשראי שכל הסכומים מסוג זה, סכומים מושלשים, יהיו משוחררים.

ג. סוזאניב: מדוע אנו מבדילים בין אדם פרטי לבנק?

מר בר-יוסף: הבנק אינו נאמן, ואם י וכו' 10% הוא יצטרך לשלם זאת מכספו.

לסעיף 13: חשבונות שהושקעו בצמודי-דולר. זה מכיוון רק לבנקים. היה מקרה אחד בלבד שהבנק השקיע את הכספים של קופות חגמולים בצמודי-דולר.

לסעיף 14: חשבונות לשכות העבודה. אני מניח שמעיקף זה מובן, ישנן לשכות עבודה המקבלות את משכורת הפועלים, הסכומים הם בדרך-כלל קטנים. במקרה זה לא רצינו לנהוג לפי העקרון של פיצול, כי חשבנו שעבודה זו תהיה מיותרת.

לסעיף 15: יתרות שנוצרו עקב הלוואות מיוחדות שאושרו או הובטחו על ידי מוסדות האשראי בהשתתפות מוסד (או מוסדות) אחרים ושטרם הוצאו לפועל, לפי אשר שינתן על ידי הוועדה למלווה תובה. - אם למשל אישר משרד האוצר אשראי מיוחד לעיריות בתנאי שהאוצר יתן במזומן סכום מסויימים והשאר יתן הבנק או מוסד לאשראי. האוצר הכניס חלק מן הסכום לבנק, הבנק זיכה את חשבון העירייה בהתאם לפידורים, אבל לא נתן להם למשוך את הכספים עד השלמת הסכומים הנותרים על ידי האוצר, במקרה זה נפתחו החשבונות לנותרות הבנקים ומשום כך הם מבקשים שחרור על סכומים אלה.

באשר לסעיף 8(ב) - בעמוד שנים, - "לפדות מלווה במקרים הצאים". לשאלה חבר הכנסת ציזלינג - הכוונה היא לפדות. - לסעיף 3 - ישנן מספר מפעלים שאושרים שטרם השלימו את הקמת מפעליהם והם הוציאו מן הבנק כספים להשלמת המפעל. הון זה ישוחרר. ביחס להצעות האחרות, אבקש את חברי ועדת הכספים להגדיר אותן ברשימה מפורטת, אני אביא את ההצעה לפני שר האוצר, ואם היא תתקבל אשתדל להביא לפני הוועדה רשימה חדשה עם מספרים ממשיים.

ז"י

הינו"ר י. גורני:

לפני שאמסור את רשות הדבור למר ארנון, הערה נוספת בדבר הסעיף הרן ברשויות המקומיות: מאי נפקא מינא בין הכסף שהחזיקו במזומן לכסף שהחזיקו בתור פקדון בבנק, הרי כל זה הוא ענין מקרי. מאחר שאליבא דכולם מוסכם שיש לשחרר את העיריות מדוע צריך להבדיל בין פקדון ובין שטרי בנק ישנים שנמצאו בקופתה?

מר ארנון:

ידוע לכולנו מתוך נסיונות בחוץ-לארץ, שלגבי כספים במזומנים יש לנהוג במקרים כאלה בזהירות מרובה. במקרה זה של העיריות הרי היתה להן שהיה של 14 יום ובודאי היא קבלה סכומים נוספים, והיו באמת מספר מקרים שהעיריות הסכימו לקבל כסף אצל בלחי-חוקי. הממשלה סירבה לשחרר את הסכומים במזומנים גם מפני שברוב המקרים הכסף במזומן בקופה אינו גדול מאחר שרוב הטרנסאקציות בסכומים גדולים נעשות דרך הבנק.

הינו"ר י. גורני:

אנו עוברים להצבעה, סדר ההצבעה יהיה כזה: ביהם לאותם הסעיפים שיש דרישה להצביע אותם באופן נפרד אצביע אותם בנפרד, ביחס למעייפים שלא תבוא דרישה כזו אצביע את הרשימה כולה. חבר הכנסת ציזלינג מציע להצביע באופן נפרד את כל הסעיפים ברשימה. כמו-כן מציע חבר הכנסת ציזלינג למחוק את המלים "השבונות החושבים..." ואת פיסקא ב' בסעיף 1.

ה צ ב ע ה

ההצעה - נפלה.

לסעיף 2, מציע חבר הכנסת ציזלינג לכלול ברשימה זו את הנוסח המלא שאושר על-ידי הממשלה.

מר בר-יוסף:

ברשומות לא נוכל לפרסם רשימה כזו.

א. ציזלינג:

אני מבקש לנסח את הרשימה שהציע שר האוצר ולהצביע על כל פרט ופרט בהתאם לסעיף 7 בחוק.

הינו"ר י. גורני:

אני מעמיד להצבעה כל סעיף ומעיף ברשימה.

ה צ ב ע ה

- חברות נפט - 6 מיליון ל"י - התקבל.
- חברות העופה - 2 מיליון ל"י - התקבל.
- פבמזוח בטוח (בעיקר ימי-1 מיליון ל"י - התקבל.
- חברות אניוח - 1/2 מיליון ל"י - התקבל.
- חברות סרטי קולנוע (סכומים שלגביהם יש החייבות) - התקבל.
- חברות זרות ליבוא - 2 מיליון - התקבל.

בסך-הכל 11,600,000 ל"י.

חבר הכנסת ציזלינג דורש לפרט כל סוג וסוג ולא לפרסם זאה בנוסחה כללית. בדרישה זו שני צדדים: צד פורמלי משפטי ושיקול פוליטי חברתי. עלינו לברר קודם כל, בהתאם לחוק, אם יש לפרסם כל פרט ופרט, או אפשר לנסח בנוסחה כוללת כפי שכהוב כאן. אם יש חשש לציזלינג ששר האוצר יפר הבטחתו, הרי מצרפת רשימה זו לפרוטוקול ואין כל יסוד למעשה זו.

ועדת הכספים
2.9.52

א. ציזלינג:

אני רואה בפרסום זה משום הועלת לציבור כולו, אשר ידע להכיר את זכויותיו, אני חובע לדעה מראש כי צד מחכוון שר האוצר לפרסם רשימה זאת ואני אומר בפירוש, כי במקרה זה אוחז בצעדים משפטיים, כי זה נוגד את האינטרסים האבוריים והתחוקתיים.

מר בר-יוסף:

אנו מעונינים בנסוח כולל ולא בפרוט, כי אם נצטרך לפרט יהיה צורך גם באדמיניסטרציה נרחבת. אם אקח, למשל, את הסעיף "פרמיות בטוח (בעיקר ימי)" - פה נאלץ להגדיר את הסעיף לפרטי פרטי על-מנת שלא חבאנה אלינו הברות, בעלות פרמיות בטוח אלמנטריות, בחביעות שונות.

ה. אריאב:

אני מציע לפרסם אצאצא את סוגי החשבונות בבנקים של הברות וסוכנויות חוץ כפי שאושרו על-ידי ועדת הכספים מיום... ובכל פעם שחשונה הרשימה יכלל הדבר בפרוטוקול.

ד"ר מנדלסון:

מאחר שהחוק קובע את צורת הפרסום, אני מציע למסור ליועץ המשפטי פרוטוקול מוויכוח זה, כולל את שתי ההצעות שהוצעו (האחת של חבר הכנסת ציזלינג והשניה של הממשלה) והוא יכין את ההגדרה בחוק.

היו"ר י. גורי:

אני מניח שאנו יכולים לקבל הצעה זו.

א. ציזלינג:

אני מקבל את ההצעה, אבל יחסג יהיה חלוי בכך איזה פסק-דין יתקבל. אם פסק הדין יהיה שונה, אעמוד על כוונת החוק בשעה שקבלנו אותו.

מר בר-יוסף:

אני מציע לקבל את הצעה חבר הכנסת אריאב.

היו"ר י. גורי:

אני חושב שבשעה שיובא הדבר לשיקול דעת היועץ המשפטי העמוד לנגד עינינו גם הצעה חבר הכנסת אריאב.

אנו הסכמנו לאחר הצבעה על הפרטים, לחוכן הרשימה. צורת הפרסום תקבע בהתאם לחוק על-ידי היועץ המשפטי.

ההצעה - התקבלה.

א. ציזלינג:

אני שומר לעצמי זכות לערער.

היו"ר י. גורי:

ה צ ב ע ה

סעיף 3 - התקבל.

סעיף 4 - התקבל.

סעיף 5 (בחוספת התיקונים שחוקנו בהתאם למכתב שנתקבל על-ידי משרד החוץ, פרט, ל"מועצה הבריטית") - התקבל.

י. רוקח:

לסעיף 6 אני מבקש לצרף גם את המלווה שנוכח משטרי בנק ישנים במזומנים, אני רוצה שנהליט על עמדתנו בענין זה לכל צדדיו.

היו"ר י. גורי:

באיי-כח האוצר פנו אל ועדת הכספים בבקשה לכלול את כל ההצעות הנוספות ברשימה מיוחדת וביחס אליה ימלכו בחוות-דעתו של שר האוצר. לדעתי עלינו לקבל פניה זו על-טנת לעבוד בקואופרציה עם שר האוצר. אין אנו שוללים כל זכות על-ידי דחיה זו ומשום כך אני פונה אל חברי ועדת הכספים להענות לאפיל זה.

ועדת הכספים
2.9.52

ח. אריאב:
אנו קבענו שחי ישיבות להיום. אחת לפני הצהריים ואחת אחרי הצהריים. אני יכול לקבל דחיה בעניין זה אך ורק אם החלטה על כל חקבל בישיבת אחר הצהריים. אשר לעצם העניין זוכר אני שעוד שר האוצר, מר קפלן, המנות, אישר שכל הסכומים של הרשויות המקומיות ישותררו. שניה, נחקבלה החלטה בוועדה הכספיים בישיבתה בירושלים בעניין זה ולא הגדרנו את השחרור אך ורק לפקדונות.

היו"ר י. גורי:
אני מבקש מאת חבר הכנסת אריאב לא להסתמך על החלטה ועדת הכספיים אם, כאשר היא החליטה בדבר, לא נאמר במפורש על-ידי בא"כ האוצר, שהמדובר הוא רק על פקדונות. מכאן אין עדיין לחסיק מסקנה שאם לא אמר זאת באותו רגע אז עלינו לחתוף ברגע האחרון משהו מן האוצר ולקבל החלטה על סמך זה. עכשיו, בא בא"כ האוצר ואומר שהם התכוונו רק לפקדונות, ובכך ועדת הכספיים תהיה סוברנית להחליט, אולם העניין מחייב דיון. ואם אומרים לנו בא"כ האוצר שעניין זה מחייב המלכות בדעתו של שר האוצר, אינני רואה כל סיבה לסירוב להענות לבקשה זו. זה יעמוד במחירה לכל נוסח עבודתנו ביחסינו עם האוצר ואינני רוצה להכניס מעין נוסח זה לטרדי עבודתנו ולסרב לפנייה זו. אינני בטוח אם עד הישיבה הבאה ייעשה הדבר, אולם לקבל החלטה בצורה כזאת אין בכך כל הגיון.

אשר לעצם השאלה - הרי עמדת ידועה.

א. הרצפלד:
אני מציע להפריד את שאלת הרשויות המקומיות מיחד הסעיפים המוצעים ולדון בזה בנפרד, אם זאת הייתה כוונת שר האוצר, מר קפלן, המנות.

היו"ר י. גורי:
אינני מקבל את הצעתך, חבר הכנסת הרצפלד, אנו לא נוכל ליצור תקדים כזה, העניין לא יברח מאחור ואין חשיבות כל-כך גדולה אם הוא יחברר לאחר שבועיים.

מר זנגי:
בקשנו היום לדחות את ההחלטה בסעיף זה על-מנת להמלך בדעת שר האוצר, מאחר שגם שר האוצר קפלן ז"ל וגם שר האוצר מר אשכול יבל"ת, נטו לקבל זאת.

אנו ניהלנו בזמן האחרון מ"מ עם הרשויות המקומיות, התגבשה הצעה וברצוננו להביאה לישיבה הבאה. אני חושב שאין לקבל היום החלטה בעניין זה, מאחר שהצעה זו חספק אחכט. ההצעה אומרת, שאנו נפדה את המלווה הזה לזכות חובות של העיריות ועל-ידי כך הן לא חפסדנה. באופן פורמלי החלטה זו עוד לא נתקבלה.

י. רוקח:
אני מציע פורמולה כזאת: וועדת הכספיים ממליצה בפני שר האוצר, מר אשכול, שיחשב עם מצבן המיוחד של העיריות ויתן אפשרות לשחרר את כל הסכומים ממלווה החובה.

היו"ר י. גורי:
אפשר לקבל זאת, שר האוצר יבין בהתאם לפרוטוקול שזהו רצון הוועדה, או הרוב המכריע של הוועדה, ובוודאי ימצא לכך פתרון.

הצעת חבר הכנסת רוקח לסעיף 6 - התקבלה.

ז

היו"ר י. גורני:

ה צ ב ע ה

- סעיף 7 - החקבל.
- סעיף 8 - החקבל.
- סעיף 9 - החקבל.
- סעיף 10 - החקבל.
- סעיף 11 - החקבל.
- סעיף 12 - החקבל.
- סעיף 13 - החקבל.
- סעיף 14 - החקבל.
- סעיף 15 - החקבל.

אנו עוברים להצבעה על סעיף 8 (ב). האם ישנה בקשה להצביע כל סעיף באופן נפרד?

א. צינלינג:

אני מציע לדחות את ההצבעה בסעיפים אל עד לשמיעה חוות דעה שר האוצר ביחס לכספי העיריות. אחד מהשניים: או שמחליטים שאין נכנסים לחשבונות מזומנים בשום צורה, או שמרחיבים רשימה זו.

מר בר-יוסף:

אין אנו יכולים לדחות דיחוי נוסף את הדבר. כי חלק מזה כבר הוצא לפועל למעשה, לגבי היירים, לדוגמא, אשר שהו בארץ רק מספר ימים, וכן גם לגבי נציגויות חוץ. גם לגבי כמה מקרים סוציאליים אין לדחות זאת.

ז. סוזאנין:

בקשר לסעיף 4, אני מציע להמציא רשימה לחברי הוועדה.

ההצעה - החקבלה.

ה צ ב ע ה

- סעיף 8 (ב) 1 - החקבל.
- סעיף 2 - החקבל.
- סעיף 3 - החקבל.
- (בתוספת המלים: אשר הושקע בהם הון זר" אחרי המלה "מאושרים") החקבל.
- בסעיף 4 - (להוסיף את המלים: ברשימה שתמסר לוועדה הכספים) החקבל.

היו"ר י. גורני:

ההצעות הנוספות שהוצעו בקשר לשחרור של מוסדות צדקה, ישיבות, מוסדות הינוך הרבות ובריאות, התיישבות חדשה, נקודות שהוקמו ב-1945, חצרות שיכון, מוסדות שכונת בשם "מוסדות טרנספורמטורליים", מוסדות שעיקר הכנסותיהן מחרומות, או שהמשלה משתתפת בתקציביהן וכו'. - אנו מוסיפים זאת לרשימה שנדון בה לאחר שבאיי-כח האוצר יימלכו בחוות דעת שר האוצר.

י. רוקח:

אני מבין שיש נמיה בוועדה הכספים לכלול כמה מהסעיפים בהון הרשימה.

היו"ר י. גורני:

אנו לא מתחייבים על כך, מכל מקום לא במידה שווה. דעה היובית הייתה לגבי מוסדות הנוך הרבות

ועדת הכספים
2.9.52

לגבי יתר הדברים לא אמרתי הן בריא ולא לאו בריא.

לגבי העיריות - אם הדבר יקבל הוא יוצא לפועל מיד על שר האוצר ולא יחזור לוועדת הכספים.

ה. אריאב: היכן יכלל המוסד קרן אמריקאית למוסדות צדקה?

הי"ד י. גורי: לא קבלנו עדיין ההלטה סופית בדבר.

ב. הדיון בשאלת תקציב הבטחון לכפרים ולישובי הטבר

הי"ד י. גורי:

כללתי בסדר-יומה של הישיבה היוט גם סעיף זה מאחר שחשבה, שלא כדאי לדחות זאת לחדשים. בשעת הדיון על תקציב הבטחון ל-1952/53 בוועדת הכספים, התעוררה שאלה זו ואף הובאה לידיעת מליאת הכנסת בדברי הפתיחה שלי. אנו הטלנו בירור שאלה זו על ועדת משנה בהרכב חברי הכנסת הרצפליד, אריאב ודיין. הוועדה נפגשה עם שר המשטרה והביאה לפניו את משאלת ועדת הכספים לנקיטת צעדים לחיזוק בטחון הכפרים ובעיקר, ישובי הספר. שר המשטרה, מר שיטריה, בחשבה לפניו זו סיכום את הצעותיו בכתב, והאר את אפשרויותיו בגבולות התקציב העומד לרשותו ואת האפשרויות האחרות. בתנאי שינתן לזה תקציב נוסף. ועדת המשנה מסרה את הדו"ח שלה לוועדת הכספים והביעה את משאלתה להמשיך את הדיון במליאת הוועדה, בנוכחות שר המשטרה.

שר המשטרה ב.ש. שיטריה:

כאשר הגשנו את תקציב הבטחון ל-1952/53 המדובר היה שהכנסת תקציב עבור 5960 שטחים בערך, היא לא תקציבה לנו את הסכום הזה אף-על-פי שבתקציב זה היה נקוב. אנו הכללנו בעובדה של הגברת הבטחון, ואף יו"ר ועדת הכספים, מר גורי, כתב אלינו בעניין זה, שיש צורך לחזק את השמירה באזורים וקלאיים ובאזורים הספר. עשינו כמיטב יכולתנו, למרות הקיצוצים ופתחנו חתנת משטרה באימרה (על-ידי באד-שבע), אחר-כך פתחנו חתנת משטרה בבאר שבע ברם... ושתי חתנות חזקות של המשטרה, אשר מטעמים בטחוניים לא אזכיר אותן. ובכך לגבי הגבול עשינו - מבלי לקחת בחשבון את ההתנות האחרות במדינה.

מאתר שוועדת המשנה של ועדת הכספים פנחה אלי בפניה זו, באחי בדברים עם המפקח הכללי של המשטרה, מר סהר, לפחות תחנות משטרה גם בכפרים. באנו לידי מסקנה שאם ועדת הכספים של הכנסת תקציב לנו חצי מיליון לירות נוכל למלא משאלה זו במידה המכסימלית, ובמספר שיניה את הדעה. נחבקשתי על-ידי הוועדה להגיש דו"ח בעניין זה, כתבתי אותו והריני חוזר על כך.

הי"ד י. גורי:

אגב בדו"ח שמטרה, מר שיטריה, לוועדת הכספים נפלה טעות ונוספה עוד 0 אחת.

שר המשטרה ב.ש. שיטריה: זוהי טעות דפוס, ואני מבקש לחקן זאת לחצי מיליון ל"י.

בעת הדיון בשאלת הבטחון, עם ועדת המשנה, הובעה דעה להעמיד כמעט בכל כפר שוטר אחד או שנים, אולם אנו הוכחנו לוועדה כי הדבר אינו בא בחשבון משתינה משטרה, כי שוטר אחד או שנים בכל כפר אינו יכול לעשות כמעט כלום. אנו הצענו לפחות את התחנות המשטרתיות הבאות בסכום של חצי מיליון ל"י שיוקצב למטרה זו: א) חתנת משטרה במהרקה (בנגב) - 25 איש, זו תהיה חתנה די חזקה ותחלוש על הסביבה כולה, דבר שיביא תועלה מרובה מבחינת בטחונות. ב) חתנה בנגב הצפוני, המקום עדיין לא נקבע - 20 איש. ג) בית-גוברין, המקום המיועד לפורענויות - 35 איש. ד) סמח - (חתנה על הגבול, אבל מוקפת ישובים) - 15 איש. ה) קריית-שמונה ליד פרדס-חנה - 20 איש.

כמו־כן אנו מציעים להקים משמרות ניידות, אשר תפקידן לפחות פעמיים ביום בכל נקודה, כפר ומושב וחתייצבנה בפני ועד הכפר וכד'. משמרות אלה תשמרנה על האזורים החקלאיים, ותפעלנה באמצעים הדרושים במקרה הצורך.

אנו מציעים לפחות משמרות ניידות כדלקמן:

(קורא את מכתבו אל יו"ר הוועדה בענין זה) התחנות הקיימות והתחנות שהתחנה מחדש באזורי הספר יורכבו מ-265 איש, וכידוע, איש משמרה אינו עולה רק במשכורות, אלא גם במדים, תחמושת, ציוד, ציוד אלחוט, ציוד מכוננית וכו'. זאת יודע היטב גם מר זנגי, ובכן, סכום זה שנקבתי שישמש לניצול מכסימלי ואנו מוכנים לעשות זאת. אם ישנן שאלות בשטח זה אשמח מאד לענות עליהן.

היו"ר י. גורני:

מדברי שר המשטרה מסתבר שעל חלק מדרישתנו ישנה אפשרות להענות בגבולות התקציב הקיים, דברים שכבר נעשו ועומדים להעשה, אבל אם להענות לתביעות שהוצגו בשיחה עם ועדת המשנה, בהיקף יותר רחב, יש צורך בתוספת שלא חצי מיליון לירות, כי אחרת הדברים לא יוכלו להתקבל.

מר סהר:

אין/להוסיף על דברי שר המשטרה, אלא ברצוני להדגיש שהחלטה הראשונה לגבי התקציב היחה להגדיל את מספר השוטרים עד ל-5690, ולמעשה הגדילו רק עד 5500 בערך. יוצא מכך שחסרים לנו 400 איש, ואם לא נקבל תקציב זה לא נוכל לפתוח אף חתנה אחת ואף משמרה ניידת.

ח. אריאב:

ברצוני להזכיר שאלה שהתעוררה עוד בקשר למעשי הגנבות בישובים החקלאיים, אז תבעתי מוועדת הכספים ומהכנסת הקצבה מיוחדת, על כך ענה לי שר המשטרה: נמצא זאת בתקציב והכל יסודר, גם יו"ר ועדת הכספים אמר לי: בתקציב נמצא לזה פתרון והכל יסודר. ז"א שאיש אינו מתנגד לזה, אולם כבר אז אמרתי כי בלי כספים נוספים לא יהיה הדבר.

המדובר עכשיו הוא על תקציב של שבעה חדשים, ברצוני לשאול אם חצי מיליון זה דרוש ל-7 חדשים אלה, או לשנה?

מר סהר:

זה תקציב לשנה שלמה.

ח. אריאב:

אני מבקש מאח ועדת הכספים, וביחוד מאח מר זנגי לא להתנגד להצעה זו; אני מעריך מאד את החידוש של משמרות ניידות ואני מביע משאלתי שהן לא רק תבואנה לשחות קפה בנקודות היהודית, אלא תהיה בקשר הדוק עם הפטרולים האזרחיים.

היו"ר י. גורני:

אינני יכול לרוץ כ"כ אחרי חה"כ אריאב, אכניס את הענין למסגרתו הבכונה. נכון, שהודענו מעל במה הכנסת - פירוש הדבר שיש טיפול בענין והדבר לא נשכח. משום כך אין פרוש הדבר שבמסגרת ישיבה זו נחליט על תוספת, אנו נגיע בישיבה זו למסקנה פרלימנרית שוועדה הכספיים מקבלת הצעה, סיכום כזה, שאיננה רואה אפשרות אחרת להבטחת הבטחון המינימלי בישובים הכפריים וביחוד בישובי הספר, אם לא חתן למשטרה תוספת של חצי מיליון ל"י בהיקף שנתי, ו-300,000 ל"י באופן פרופורציונלי עד גמר שנה זו. זאת אינה החלטה, אלא סיכום ונעביר אותו לשר האוצר, ואחר-כך נקבל החלטה בשעת תסקר הרגובה.

א. הרצפלד:

לפרוצדורה אין ברצוני להוסיף דבר, אני מניח ששר האוצר יתחשב בזה ובודאי ימצאו הסכומים למטרה זו. ביחס לגוף הענין, אינני מקבל עוד את הסכמה שניתנה כאן על-ידי שר המשטרה והמפקח הכללי, אינני מקבל זאת לא במסגרת התקציבית אלא בצורה הפעילה שבו. אני חושב כי הסכימו אתי שהסכמה מעונה בדיקה ואולי שינויים.

ועדה הכספיים
2.9.52

כבר העיר חבר הכנסת אריאב שהקמת המשטרה הניידה הוא דבר רצוי. אני מציע לעת-עתה לשנות את הסכמה בחלק בית-גוברין עד באר-שבע. אחת קורא לזה מבארי עד אסגור ומשום כך אינני רואה שזה נכלל. עד כמה שידוע לנו המצב שם מסוכן מאד לגבי מסתננים ושוודדים ומשום כך אנו נחקלים גם בעזיבת המקום.

היו"ר י. גורי:

ועדה הכספיים אינה מאשרת את הסכמה, אלא היא נרשמת.

י. רוקח:

הבינוחי מדברי שר הבטחון בכנסת שנח"ל שומר על הבטחון בגבולות. זו שאלה אחת. הצעתי השניה היא לקבל החלטה בסעיף זה לא לדרוש תקציב מעל 50, כי זה אולי במסגרת הכנסת. ושאלה אחרונה היא ביחס לבטחון בעם, אני מהכוון למאורעות האחרונים במדינה כמו חילול בחי-הכנסת וכו'.

היו"ר י. גורי:

היום לא נכנס לדיון בזה.

א. ציזלינג:

הערה היא פרוצדורלית: לדעתי, בחינת שאלה זו אינה בתחום פעולתה של ועדה הכספיים, אלא אך ורק בצד התקציבי שבה. למטרה זו קיימת ועדה התוך והבטחון, או ועדה הפנים שלסמכת יש להעביר שאלה זו. אנו יכולים לשמוע פרטים רק כדי להבין את הרקע ועל סמך זה לקבוע. משום כך אני מציע להעביר את הדיון ליו"ר ועדה הפנים (אם היא המטפלת בזה) ועד שנחליט בענין זה יהיו לפנינו גם מסקנות ועדה הפנים.

מר זנגי:

אני מציע שהמשטרה תקבל את פניה ועדה המשנה והוציא זאת לפועל במסגרת הכספיים, אף-על-פי שהדבר יגרום לקשיים. ישבתי אהמול עם אנשי המשטרה על המדוכה כיצד להשלים את המשכורת לאנשי המשטרה המשרתים בממשלה, לאור השינויים שחלו לאחרונה במדינה. הרי אין כלל אפשרות לחלום על הסדר עד סוף השנה, אלא להקפיא את מספר העובדים במנגנון ובמשטרה וכו'. כאשר נעשה חשבון על גובה הסכום הדרוש למטרה זו, ואם נקח בחשבון את ההתייקרות הנמשכת מדי חודש בחודשו הרי נעמוד בפני קטטורפה. משום כך, אני מציע להגדיל את מספר העובדים מתוך התקציב הקיים. התקציב מגיע כבר ל-10 מיליון במקום 7 מיליון וכמה מאות לירות, ועדיין לא סיימנו את פרשת ההתייקרות האצאל.

היו"ר י. גורי:

ברצוני להקדים הערה אחת ביחס לפירוש הדיון שלנו כיום בוועדה. אמנם היתה איזה התחייבות מצעל במת הכנסת, אנו עשינו את הצעדים בכדי לעמוד בהתחייבות זו. מתברר שהממשלה הטוענת שאינה יכולה לקיים זאת בשום פנים, אלא אם כן יוסיפו לה את התקציב, או יסירו את ההקפאה. אם ועדה השרים יחד עם שר המשטרה והמפקח הכללי של המשטרה יגיעו לכלל מסקנה שאפשר להגשים דברים שדובר עליהם - מה טוב, אם לאו תעמוד השאלה אם מוכנים להוסיף תיכף למטרה זו איזה סכום או לשחרר את ההקפאה.

ועדה הכספיים אינה מקבלת היום החלטה סופית בענין זה. החלטה סופית נקבל כאשר יסתכמו כל הדיונים בענין זה בוועדה הפנים ובממשלה בהשחתפות שר המשטרה והמפקח הכללי.

אינני יכול לקבל את הצעת מר זנגי שהשאלה תפטר במסגרת התקציב הקיים.

א. ציזלינג:

מכיון שהפרוטוקול יעבור ליועדה הפנים, אני אה הפסוק שלי מבלי להכנס לפוטים. אני גורם שפתרון בעיה זו היא בהקמת משטרת חיל נוטרים במסגרת המשטרה.

מר סתר:

אין אנו מסוגלים בשום פנים ואופן לעשות כל קומבינציות בכח המשטרה שלנו על-מנת לפתוח תחנות חדשות, אפילו אחת. דרושים לנו באופן צפוי 11-12,000 שוטרים ועומדים ברשותנו רק 5400.

מקבלים שכר

עובדים שעוה נוספות ואינם/עבורן יש לנו חוסר גדול בכח אדם ומשום כך אני ממנגד להצעה בנוסה וגגי.

שר המשטרה ב.ש. שיטריה: אני חוזר ואומר שהיינו יכולים למלא עבודתנו אילו ניתנה לנו כל ההקצבה שהוקצבה ביזמנו. אולם מאחר שבאים אלינו עוד בדרישות, מאחר שהקפיאו 400, איננו יכולים למלא זאת.

אשר להצעה חבר הכנסת ציזלינג, היא הגיונית ונכונה. אציין, כי עוד בזמן המנדט הוקמה משטרה הישובים מחוץ למסגרת המשטרה ומספרם הגיע ל-18,000 איש, בו בזמן שהמצב אז היה מצב שונה.

לדברי מר זגגי אומר, כי לא נובל לקיים במחוז במסגרת הקיימת, כי ישובים חדשים הולכים ונבנים וכל ישוב מעורר שאלת בטחונות. כמו"כ אנו עדים כיום לעברות חדשות של משייתים וכו'.

ביחס לסכמה, שעמד עליה חבר הכנסת הרצפלד, אנו מוכנים לשבת ולדון בזה. לדעתי פתיחת החנות החדשה עם שילוב משמרות ניידות בחוף אותו האזור יתן אה אותה המטרה אשר אתה נכסף אליה. כאשר קורה משחו חסור באחד הנקודות, אנו בדרך כלל מזעיקים שוטרים מנפות אחרות גם"כן.

י. רוקח: ביחס לערים, אינני חושב כי יש לרוקן אותן אפילו באיש אחד, כי המצב הוא די חמור.

כמה שוטרים משתתפים בבדיקת האובלות על החנועה?

מר סהר: אנשי הביקורת הרגילים ממלאים זאת.

הי"ר י. גורי: אני מודה לשר המשטרה מר שיטריה ולמפקח הכללי מר סהר על השתתפותם.

ג. משלחת החיאטראות, התזמורת והאופרה

הי"ר י. גורי: פנתה אלי משלחת של החיאטראות, התזמורת והאופרה ומסרה לי שהאוצר שלח להן הוראה כי מה-1 בספטמבר יחדשו את גביה מס הבולים ששחררו ממנו עד כה. משלחת זו פנתה אלי לבטל או לדחות גזרה זו, אולם אמתי לה, שאינני יכול לעשות דבר בשטח זה על דעה עצמי אלא להביא את הפניה לידיעת ועדת הכספים, ואשאל אותה אם היא מוכנה לשמוע משלחת זו. קבלתי היום את הסכמת הוועדה, בקשה כמו"כ את מר לנדאו להיות נוכח בישיבה זו והוא ימסור לוועדה, אתר"כך, את הבאורים מצדו.

מאחר ששיבת הוועדה היום עמוסה בחומר רב, אוכל לאפשר לאחד מחברי המשלחת להציג את הבעיה בתחום של 10 רגעים. אבקש את מי שהוטל עליו הדבר לדבר.

מר פריד: אנסה לנסח את משאלתי ופנייתי לכבוד הוועדה במסגרת הזמן שהוקצב לי. כפי שכב"י"ר הוועדה הודיע כבר, קבלנו ב-26 לאוגוסט הודעה, כי החל מה-1 בספטמבר יוטל עלינו מס שעשועים. מס זה מחבטא ב"הבימה" ב-200 ל"י לערב, באותה המידה אם הביה מלא, או שאינן מלא. אם נקה בחשבון את מצבנו במשך ששת החדשים האחרונים במדינה, הרי ברור שאין באפשרותנו להקיים בתקציב הנוכחי וזאת יודעים בודאי גם מר לנדאו, יו"ר הוועדה מר גורי ועל אחת-כמה וכמה גזבר הקרן האמריקאית (מר אריאב).

ועדה כספיים
2.9.52

ובכן, כפי שאמרת סכום זה מתבטא ב-200 ל"י בחנאים של אולם מלא כל ערב. אם נקבל הבטחה לאולם מלא - נשמח לשלם מסים אלה, אבל מה יהיה במקרה הפוך? ואנו הגענו כבר במשך השנה האחרונה לביקור של 40% במקרים כאלה כאשר הוצאותינו מגיעות ל-900-800 ל"י וההכנסה היא רק 500 ל"י - פירוש הדבר שנאלץ להכניס לקופת האוצר עוד 100 ל"י נוסף לזה, שאין לנו.

אני מגיע עכשיו לנקודה אחרת, לדעתך, אנך-ישראל, מקום שחיים בו כיום מיליון וחצי יהודים ומתו יורעים ושומעים עברית 300-400,000 יהודים, הרי אנו מסלאים חפקיד חרבותי, אנו מכניסים את המלה העברית, ואין לדעתך להטיל מס על חינוך. יש לשחרר את התיאטרון במשך 20 שנה מתשלום מס זה.

מה המכסה של המס שהטילה הממשלה?

ל. רוסה:

המס הוא 15%-20% על כרטיסים עד 2 ל"י, ו-20% מכרטיסים שעוברים 2 ל"י.

מר פריד:

לפי קלקולציה שנעשתה ב"הבימה" באולם מלא, נאלץ לשלם 198 ל"י. מוענים: זה לא הכסף שלנו. ועכשיו אנו מגיעים לעצם הפרשה. נשאלת השאלה אם הקהל משלם כספים אלה? אני מודיע לכב' יו"ר הוועדה שאנו נמצאים בגרעון של 60-70 אלף ל"י ולא היינו רוצים להגדיל לעצמנו גרעון זה. לא מזמן פנינו אל הנהלת "הבימה" והחרענו על המצב החמור בשטח זה. גם אם הביח מלא אנו מוכיפים מדי חודש בחודשו על המשכורות - בהתאם ליוקר החיים, גם מחירי בניית ההצגות החדשות עולים, וכסומים שקבענו לפני שלושה ארבעה חודשים וחוקים היום מן המציאות. ההנהלה עמדה בסירובה להעלות היום את המחירים לרגל הירידה הגדולה ביקור, ונוסף לזה על 1000 איש כמעט חציי מוזמנים ורק היתר משלמים. האם בחנאים כאלה חושב מר לנדאו כי נוכל עוד לחזות 200 ל"י? הוא טועה. אני חושש מאד שדבר זה יביא לביטולו של התיאטרון בארץ וחבל מאד על כך. אני מבקש מחברי הכנסה היושבים כאן, חואיל בטובה הוועדה לבוא לראות את מצבנו הכספי ולשחררנו ממס זה כשם שהשר המנוח מר קפלן הגיע למסקנה שאי-אפשר להטיל על התיאטרון כל מס.

לא היה כדבר הזה ששר האוצר קפלן ז"ל בדק את המצב התיאטרוני בקשר לזה.

מר לנדאו:

אני יכול רק לאשר דבר אחד, שדעת שר האוצר מר קפלן ז"ל היתה שצריך לגבות את המס, אבל להתזיר אותו בצורות שונות לתיאטרון.

היו"ר י. גורני:

אני רק יודע שבקשו מאתנו חומר, המצאנו את החומר המבוקש לוועדה, הוועדה בדקה אותו וישבה אתנו.

מר פריד:

וישבה אתנו.

ברצוני לבקש את ועדת הכספים: א) לשלוח את האנשים המתאימים על-מנת לבדוק אם התיאטרון מסוגל לשאת בעול כזה. אני מוען שם זה יוטל על התיאטרון עצמו ולא על המבקר; ב) לקיים להבא את החוק האומר ששר החינוך ושר האוצר ושאים לשחרר כל מוסד חרבותי אמנותי, ולא להביאנו למצב כזה שלא נוכל להמשיך מחר את קיומנו. אני יודע שדווקא מאנשים אלה רחוקה המעשבה הזאת.

מצב דומה למצבנו קיים בשאר התיאטרונות, ב"מטאטא", ב"אהל", ב"קאמרי", בחזמורת ובאופרה.

היו"ר י. גורני:

מחוך ההוגמא שהביא מר פריד על "הבימה" הבינוחי כי הוא מכיר במיוחד את ענייני "הבימה", אולם דבריו כוללים את כל התיאטרונות, החזמורת והאופרה.

אנו נדרון בשאלה זו אחרי-הצהרים ונביא לידיעת

ועדת הכספים
2.9.52

מתי נקבל את החשבוה?

מר פריד:

אינני יכול להתחייב, כי איננו יודעים מה יהיה הסיכום, הסיכום יכול להיות בעל משמעות כזאת - לא לחיוב ולא לשלילה כך שלא יהיה לנו עדיין מה להודיע.

הי"ר י. גור:

אני מציע לעת-עתה הצעה אחת: להשהות את ביצוע חוק זה לשבועיים. את שאר הצעותי

י. רוסה:

אציע בישיבת אחה"צ.

אינני יכול לסכם כרגע כל הצעה בטרם שמענו את ד"ר לנדאו, הוא מוזמן בזה לישיבת אחה"צ. אננו נחזיר לדיון במס' מסויג ומס' מותרות, בשאלה התיאטרון ובשאלת הארנונה.

הי"ר י. גור:

אחה"צ. אננו נחזיר לדיון במס' מסויג ומס' מותרות, בשאלה התיאטרון ובשאלת הארנונה.

ד. מכתב מהמכון לפיריון עבודה ויצור

קבלנו מכתב מאת המכון לפיריון עבודה ויצור, בו הם מציעים לקיים סיור משותף עם חברי ועדת הכספים וועדת העבודה של הכנסת (קרו"א) את המכתב. אם ישנם חברים המעוניינים להצטרף - יעמדו אתם בקשר.

הי"ר י. גור:

עם חברי ועדת הכספים וועדת העבודה של הכנסת (קרו"א) את המכתב. אם ישנם חברים המעוניינים להצטרף - יעמדו אתם בקשר.

הישיבה הבאה חקייים היום בשעה 4.30. אחה"צ.

הישיבה ונועלה בשעה 14.00